

eller mindre Ret at gaa fri for Skat. Ved den mellemkommunale Beskatning, som den her er foreslaaet, hvor $\frac{2}{3}$ af Staten paa Næringes tilfalder den Kommune, hvor de drives, vil der opnaas store Goder, og, det skal jeg gjerne tilføie, endstjøndt — det maa jeg sande — det ikke just er i de Kommuner's Interesse, som jeg særlig repræsenterer, at Staten skal betale baade af sin Formue og sine Indtægter i de Egne, hvor den har dem. Lovforslaget er, om jeg saa maa udtrykke mig, særlig øbovenligt og kjøbstadvenligt, thi det er ikke smaa Bærdier, som Staten herefter kommer til at yde, og som altjaa tages ud af alle Stattebyrdes Lomme. Jeg skal blot henvise til de betydelige Indtægter og Formuer, vi have paa § 2; de ville blive beskattede. Jeg skal ligeledes henvise til Indtægterne og Formuerne paa § 21: Universitetets, Kommunitetets, Sorø Akademis, de lærde Skolers. Alle disse Godser, som de paagjældende Instituter og Stiftelser eie, findes for allerstørste Parten her paa Øerne, baade Tiende og Arvefæstegifterne. Det er jo ellers unegtelig Ting, som ikke forvolde Kommunerne synderlig Byrde, og som de derfor paa en let Maade komme til at hæve Skat af. I det Hele vil jeg nok sige, at den Indtægt, Kommunerne saaledes faae af Staten, vel egentlig er den, som de paa en Maade komme lettest til, idet de have den mindste Udgift derved. Der kan derfor ogsaa fra min Side være nogen Tvivl om, hvorvidt man bør gaa til en Formuebeskatning af selve Statens Eiendomme, eller om man maatte ikke burde blive staaende ved Indtægterne alene. Jeg lægger mindre Vægt paa det; jeg fremhæver det kun for at vise, at det navnlig er de mere frugtbare og mere velstaaende Egne her i Landet, hvem disse Bestemmelser netop vilde komme til at gavne. Det er klart nok, at Lovforslagets Bestemmelser i saa Henseende ikke ville komme til at hjælpe en stor Del af de mindre heldig stillede Kommuner direkte, særlig ikke i Midt- og Vestjylland, men jeg gaar da ud fra, at, naar vi faae de store Feil rettede, som ere tilstede, derved at man har en meget forskjelligartet Beskatning i Kjøbenhavn, Kjøbstæderne og paa Landet, og at man sæbner den mellemkommunale Beskatning, vil det træde frem i saa meget stærkere Lyg, at der bliver andre Feil til-

bage, som ogsaa maa rettes. Det vil da komme til at træde saa meget stærkere frem, at Kommunerne i de af mig omtalte Egne ville faae en forholdsvis stor Byrde til deres Skoler, Fattigvæsen og Veivæsen. Jeg gaar ud fra, at, naar denne Reform bliver gennemført, vil den drage flere efter sig som nødvendige Konsekventer, og jeg kan gjerne tilføie, at i det Dieblit, vi have en Regjering, som vil gaa med til at gennemføre et Lovforslag som dette, vil vist heller ikke Reformerne paa Fattig- og Skolevæsenets Omraade være langt borte. Jeg skal selvfølgelig ikke her komme ind paa, at Fattigskatten maatte burde være en Statskat. Jeg kan sige, at det af Hensigtsmæssighedsgrunde er rigtigt, at den lægges paa Kommunerne, men i og for sig tror jeg, at det baade grundlovmæssigt og i sin rene Almindelighed vil være rigtigt, at de Fattige ikke tilhøre Kommunerne, men hele Samfundet, og at Udgifterne dertil altjaa bæres af det hele Samfund, men jeg indrømmer, som sagt, at af rene Hensigtsmæssighedsgrunde kan man ved det tvungne Fattigvæsen blive ved Kommunerne. Der er imidlertid en anden Side af Fattigsagen, som vi saa ofte have forhandlet her, det er det, man har betegnet ved Navnet Hjælp til Selbhjælp; i denne Henseende maa der Statshjælp til, og der gaar jeg da ud fra, at, naar vi først have faaet gennemført et Lovforslag af den Art, som vi her behandle, vil det heller ikke vare længe, inden der følger andre efter, som f. Ex. om Abnormvæsenet, om Understøttelse til Arbeidsinvalides o. fl., og naar det er fæstet, vil derved de af mig paapegede Mangler afhjælpes overfor de Kommuner, som ikke i særlig fortrinlig Grad — lad mig sige det for ikke at blive misforstaaet — faae Nytte af dette Lovforslag — jeg skal nemlig gjerne indrømme, at det vil have nogen Betydning for det Hele (S. C. Nyholm: Meget!) eller megen, idet jeg navnlig tror, at Fattigbyrden vil blive lettere for de Kommuner, som nu ere haardt med, og ligeledes Skolevæsenudgifterne, som unegtelig falde tungest paa de Egne, der have spredt Befolkning. Det er ogsaa en Kjendsgjerning, at der er ingen Egne saa haardt beskattede som disse; det kunne de Herrer se ved at sammenligne de kommunale Ligninger, f. Ex. i de til hinanden stødende Dele af Ringkjøbing og Veile